

Prostaatpunctie

Perineaal

Een prostaatpunctie is een onderzoek waarbij de uroloog een stukje weefsel uit uw prostaat haalt om te onderzoeken.

De prostaat

De prostaat bevindt zich onder in de buik, onder de blaas. De prostaat is een klier en is normaal gesproken zo groot als een walnoot of een kastanje. In de prostaat wordt prostaatvocht aangemaakt. Dit vocht komt samen met het zaad (sperma) tijdens een zaadlozing naar buiten. Het prostaatvocht houdt de zaadcellen in leven.

Het onderzoek

U wordt door een medewerker opgehaald uit de wachtkamer. De medewerker vraagt u om uw kleding en ondergoed uit te doen. U mag uw sokken aanhouden. Vervolgens neemt u plaats in een speciale stoel waarbij uw benen omhoog en uit elkaar gaan. Uw benen komen op de steunen te liggen. De arts kan ook een andere houding voorstellen. De arts bevoelt uw prostaat eerst via uw anus, dit doet geen pijn maar kan onprettig zijn. Daarna wordt de echostaaf klaar gemaakt. Er komt een speciaal condoom met glijmiddel om het deel dat via uw anus ingebracht gaat worden. Vaak wordt het licht gedimd om de echobeelden beter te zien. Vervolgens wordt de echostaaf in uw anus gebracht. Hiermee kan de arts uw prostaat van verschillende kanten bekijken en uw prostaat meten.

Tijdens het onderzoek worden er kleine stukjes weefsel van uw prostaat verzameld voor verder onderzoek in een laboratorium. U krijgt hiervoor eerst een verdoving van het huidgebied tussen de anus en het scrotum (perineum) door middel van twee injecties toegediend via een naald. Vervolgens wordt, onder echogeleiding, door de huid heen het onderliggende weefsel en het prostaatgebied door middel van twee injecties verdoofd. Deze prikken zijn gevoelig. Daarna volgt het eigenlijke onderzoek en worden prostaatbiopten genomen via de eerdere verdoofde huid en onderliggende lagen. U hoort hierbij een soort knalletjes, maar u voelt hier weinig van. Er worden meerdere stukjes weefsel verzameld om goed onderzoek te kunnen doen. Het weefsel wordt in speciale potjes opgestuurd naar het laboratorium. Na het onderzoek wordt de echostaaf uit uw lichaam gehaald en mag u zich aankleden. Het onderzoek duurt 10 tot 15 minuten.

Medicijnen

Gebruikt u bloedverdunners?

- Staat u onder controle bij de trombosedienst? Of gebruikt u middelen die het bloed verdunnen zoals Marcoumar, Sintrom, acenocoumarol of Plavix? Meld dit vóór het onderzoek aan de uroloog. Het kan zijn dat u tijdelijk moet stoppen met het gebruik van deze bloedverdunners.
- Aspirine (ook 'kinderaspirine') of Ascal 80/38 (ook acetylsalicylzuur cardio 80 mg) mag u gewoon doorgebruiken.
- Het gebruik van Marcoumar, Sintrom, acenocoumarol of Plavix moet met de uroloog en/of cardioloog besproken worden.

Antibioticakuur

U krijgt één antibioticatablet Ciproxin à 500 mg. U neemt deze 's ochtends op de dag van het onderzoek in. Dit is nodig om de kans op infectie te verkleinen. U krijgt het recept van tevoren op de polikliniek.

Eten en drinken

U mag voor het onderzoek gewoon eten en drinken.

Neem voor uw ziekenhuisbezoek het volgende mee:

- Uw aanvraagformulier (als u dat heeft gekregen).
- De pas van uw ziektekostenverzekering.
- Een geldig legitimatiebewijs (identiteitskaart, rijbewijs, paspoort).
- Een lijstje met de medicijnen die u gebruikt. Dit wordt ook wel een AMO (Actueel Medicatie Overzicht) genoemd.

Nazorg na uw onderzoek

De uitslag van het onderzoek

De uitslag van het onderzoek is na ruim een week bekend. De uroloog bespreekt de uitslag met u. U krijgt hiervoor een afspraak.

Naar huis

Na het onderzoek mag u direct naar huis en mag u zelf autorijden. U mag de eerste drie dagen niet fietsen.

Bloed in urine, ontlasting en sperma

Het is normaal dat er na het onderzoek wat bloed bij de ontlasting, plas en sperma zit. Dit kan bij de ontlasting één tot drie dagen duren, bij de urine enkele weken. Het bloedverlies bij het sperma kan wel een paar maanden duren.

Veel drinken

Het is verstandig om de eerste twee dagen na het onderzoek veel te drinken (geen alcohol). U kunt het beste één glas vocht per uur drinken. Zo spoelt u eventuele bloedstolseltjes weg.

Bloedverduunners

Als uw urine helder is, mag u op de dag na de punctie weer beginnen met het slikken van uw bloedverduunners. Als uw urine na een week nog niet helder is, moet u dit overleggen bij het controlebezoek op de polikliniek.

Mogelijke complicaties

Na een biopsie

Neem direct contact op met de polikliniek urologie (tijdens kantooruren) als u:

- Boven de 38,5°C koorts krijgt binnen twee tot drie dagen na de prostaatpunctie.
- Een erg branderige pijn voelt bij het plassen.
- Wanneer u wel drang voelt om te plassen, maar het niet lukt.
- Wanneer het bloedverlies binnen drie dagen na de prostaatpunctie niet minder wordt.

Buiten kantooruren kunt u contact opnemen met de Spoedeisende hulp . U vraagt dan naar de dienstdoende uroloog.

Verdiepende informatie

Weefselonderzoek (Histologie)

Afgenomen weefsel wordt in een laboratorium onderzocht door een patholoog. De patholoog bekijkt het weefsel onder een microscoop en geeft de uitslag door aan uw arts. Artsen doen hun uiterste best om te onderzoeken wat er precies met u als patiënt aan de hand is en welke behandeling het best bij u past. Dit doen ze niet alleen, maar samen met verschillende specialisten. De pathologen en analisten in het laboratorium vormen een belangrijke groep experts die de arts helpen om tot een diagnose en een goed behandelplan te komen.

Hoe doen ze dat?

Tijdens onderzoeken of operaties kan er lichamelijk weefsel worden afgenomen. Het materiaal wordt, afhankelijk van de situatie, in een potje 'bewaar-vloeistof' of vacuüm geseald naar een pathologie laboratorium gebracht. Na ontvangst in het laboratorium, wordt het materiaal geselecteerd en krijgt het een uniek nummer dat gekoppeld is aan uw naam, zodat het exact te volgen is tijdens het onderzoeksproces. Na de eerste selectie wordt het materiaal door medewerkers met het blote oog bekeken en beschreven. Vervolgens worden belangrijke onderdelen van het materiaal in kleine plakjes gesneden en in cassettes geplaatst. Soms zijn er meerdere cassettes nodig om het materiaal in kwijt te kunnen. Dit worden samples genoemd. Het kleinere weefsel kan direct in een cassette gedaan worden. Alle cassettes gaan vervolgens een machine in, waar het weefsel wordt ontwaterd, ontvet en in paraffine gegoten wordt. Paraffine kennen we allemaal als kaarsvet en omdat paraffine stolt, ontstaan er na deze bewerking harde blokjes met daarin stukjes weefsel van uw lichaam. Deze massieve blokjes kunnen met behulp van een vlijmscherp mes tot hele dunne plakjes worden gesneden. Deze dunne plakjes, ook wel coupes genoemd, zijn maar een paar micrometer dik en worden op een glasplaatje gelegd. Hierna worden deze coupes gekleurd in een machine met een HE-kleuring. Dat staat voor Hematoxyline en Eosine. Deze kleuring zorgt ervoor dat afwijkingen op celniveau zichtbaar zijn onder een microscoop. In sommige gevallen zijn er aanvullende kleuringen nodig om specifieke cel-bestanddelen aan te kunnen tonen. Er wordt dan bijvoorbeeld een immunokleuring of een DNA onderzoek gedaan. In de laatste stap beoordeelt de patholoog alle coupes onder een microscoop. Bij twijfel zal de patholoog overleggen met zijn collega's. Na het stellen van een diagnose wordt de behandeld arts hierover geïnformeerd. Het onderzoeken van weefsel is een intensief proces. Klein weefselonderzoek duurt 3 tot 5 werkdagen. Voor een grotere inzending duurt dit langer. In geval van spoedsituaties kan het weefselonderzoek in 1 a 2 dagen plaatsvinden.